

Daudzinājumā kopā ar sirdi un dvēseli

Vara Santa foto

Preiļu saietā svarīgākajā notikumā – daudzinājumā – mēs simboliski izdzīvojām svarīgākos cilvēka mūža godus.

Tērpušies goda drānās, godam dziedājām un uzklusījām tos, kas bija aicināti runāt šajā brīdī. Gan dziesmas, gan uzrunas lika domāt par to, kā godam nodzīvot savu mūžu, par ģimeni, kopā būšanu, bērnu un vecāku, sievas un vīra attiecībām. Ļoti aizkustinoši izskanēja tautasdziesmas vārdi: “Neviens mani tā nemilē, kā mīl mani tēvs, māmiņ’!” , un sirsnības pilns bija brīdis, kad bērni tika aicināti samīļot savus vecākus. “Kad bērni apkārt, tad ir kaut kā drošāk. Cik otrādi! Pat tad, ja nevar tie mūs aizstāvēt, tu jūties tomēr možāk, tu jūties stiprāk, kad tev vajag iet,” šādu Imanta Ziedoņa vārdus mums atgādināja Laila Kirmuška.

Un, kad dzīve nodzīvota, tad dvēseļi aiziet atpakaļ pie Dieva, no kurienes tā atnākusi, sacīja Inese Krūmiņa, uzsverot, ka *nāve nav beigas*.

Būtībā šoreiz tika daudzināta arī 3x3 kustība. Saieta vadītājs Reinis Ceplis teica, ka tieši dalība 3x3 ģimeņu saietos ir veids, kādā varam nodot bērniem svarīgākās vērtības, jo te nevis runājam un domājam par vērtībām, bet dzīvojam saskaņā ar tām. Skaistus vārdus par 3x3 pauda Līga Meņģelsone: “Sirds pie sirds, dvēsele pie dvēseles, daudzinājums pie daudzinājuma.” Viņa secinājusi, enerģijas ziņā visi kopā 3x3 kustībā esam kā hidroelektrostacija. Viena no mūža vērtībām ir cieņa, tai skaitā katram ir tiesības sagaidīt cieņu no sava kaimiņa. Kā cīnīties, ja kaimiņš tevi neciena un brādā par tavu zemi, to varam mācīties no ukraiņu tautas, sacīja Andris Gobiņš.

Ilze KUZMINA

VAIRĀK DAUDZINĀJUMA FOTOGRĀFIJU ▶ 7.lpp.

Radības

*Zinu, zinu, protu, protu,
Jauni radi bāliņos.
Pusvakaru pirti kūra.
Ciema sievu aicināja.*

**Svētdiena
30. jūlijs**

09.00	Celšanās, rīta rituāls
09.30	Brokastis
10.30	Dienas tēma un TV (pamatskolas zālē)
11.00	Saieta izvērtējums (pamatskolas zālē)
12.00	Saieta slēgšana (pie kultūras nama)
13.00	Pusdienas
15.00	Izbraukšana no Preiļiem uz Rīgu

3x3 piepilda sapņus

Kā piepildīt sapņus? Izteikt tos skaļi. Jo tad ir iespēja, ka kāds tavu sapni sadzird un piepilda.

Tā notika ar Indras Dāboliņas sapni. Pirts mācības ievirzē viņa atklāja savu sapni – kaut reizi nokļūt istā latviešu pirtī. Amerikā dzimušai un mūžu nodzīvojušai, viņai tāda iespēja nebija bijusi. Bet nu Līga Reitere sadzirdēja Indras sapni un sarunāja iespēju otrdienas vakarā doties pie vietējās pirtnieces un zieddares. Indra stāsta, ka pēc pāršanās un veldzēšanās diķī sajūtas bijušas brīnišķīgas. Pēc tam naktī pirmoreiz mūžā sapnī redzējusi savu sen mūžībā aizgājušo tēvu.

Ar 3x3 Indra ir saistīta sen – viņa piedalījies otrajā nometnē Garezerā, Amerikā 1982.gadā, bet pēc tam darba dēļ uz nometnēm vairs nav tikusi. Latvijā 3x3 Indra ir trešo reizi un braukšot arī turpmāk. Nu viņas saikne ar Latviju

Vara Santa foto

Sievasmāte un vīratēvs. Preiļu 3x3 satikušies Indra Dāboliņa no Čikāgas un Andris Tomašūns no Jelgavas. Jūlija sākumā viņi saradojās – Andra dēls Juris par sievu apņēma Indras meitu Audru.

būs daudz ciešāka, jo nupat jūlija sākumā Indras meitu Audru par sievu apņēma Juris Tomašūns – zemessargs un 3x3 saimē izaudzis brašs latviešu puisis, rūditā trīsreiztrīsnieka Andra Tomašūna dēls. Audra ar Juri satikās jauniešu 2x2

nometnē Kocēnos, Audra Latvijā studēja, un viņu draudzība pārauga mīlestībā. Indra cer piedzīvot arī mazbērniņu, kas runās latviski, jo otras meitas bērni, kas dzīvo Amerikā, latviski nerunā.

Rasma ZVEJNIECE

Meklē ceļu atpakaļ uz Latviju

Kerija Andersena ar savu deviņgadīgo meitu Šarloti šajā saietā ir vienīgās dalībnieces no Krievijas.

Kerija atzīst, ka te, 3x3, cilvēki sākot runāties, bet, kad vārda kartē ierauga viņas dzīvesvietu, apmulst un sāk ar interesi izjautāt. Kā šobrīd var dzīvot Krievijā? Vai latviešiem tas nav bīstami?

Viņa ir atklāta – Krievijā ir pavisam slikti, tā ir ačgārna valsts. Likumi tādi, ka neļauj *iepīkstēties*, cilvēkus pa vienam izķer. Taču latvieši prot radīt tādu kā balonu ap sevi – vidi, kur krieviem nav ietekmes. Protams, ir jābūt gudriem un piesardzīgiem, jāskatās, ko saglabā savā telefonā, ko runā, ar ko tiekas. Taču joprojām Maskavā darbojas latviešu bērnu skoliņa, kurā Kerija ir vecāku komitejā. Starptautiskajā dienā Šarlote savā klasē stāsta par Latviju latviešu tautastērpā un māca klasesbiedriem polku. “Varbūt tā ir mūsu harisma, varbūt latvieša izdzīvošanas gēns, bet mēs vēl varam tur dzīvot, mūsu draugi grib būt ar mums kopā,” saka Kerija.

Taču viņi pamazām meklē ceļu atpakaļ uz Latviju. Lielākais šķērslis tam šobrīd ir meitas labsajūta. Šarlotei bija gadiņš, kad Kerija pārcēlās uz Norvēģiju, un

Foto no personīgā albuma

Kerija un Šarlote pirms dziedzinājuma.

meita sāka runāt norvēģu valodā. Pēc trim gadiem Kerijai nācās pārcelties uz Maskavu, un meitai vajadzēja mācīties krievu valodu. Tas bija ļoti grūti, taču tagad Šarlote ir vienīgā teicamniece klasē un krievu valodas gramatiku prot labāk par krievu bērniem. Meitai tur ir draugi, ierasta vide.

Atgriezties Latvijā no Krievijas nav vienkārši. Sākuši meklēt labu latviešu skolu, saņemts atteikums vietu trūkuma dēļ. Sākot strādāt šeit, ne uzreiz būtu sociālās garantijas. Attieksme pret tiem,

kas no Krievijas atgriežas, pretrunīga.

Tādēļ viņas ar pateicību izmantoja Latvijas vēstniecības Krievijā piedāvājumu doties uz 3x3 Latvijā. Bija dzirdējusi par nometni, vēl Latvijā dzīvodama, bet domāja, ka tā ir tikai ārzemju latviešiem. Nonākot 3x3, redzēja, ka te meitai ir labi. Ludzas 3x3 Kerija saprata – ja šādā vidē meitene tik ļoti atplaukst, tad tas ir to vērts. Viņa ir pateicīga Cepliem, kas pēdējā brīdī viņām deva vēl vienu iespēju.

Rasma ZVEJNIECE

Vara Santa foto

Katru dienu izēdām 100 litru zupas

Visvairāk Preiļu 3x3 saietā dalībniekiem garšo makaroni un kotletes: tā secinājušas septiņas mūsu čaklās pavārites.

Kopumā Preiļu 3x3 dalībnieki ir gana ēdīga tauta. Piemēram, katrām pusdienām tiek vārīti 100 litri zupas. Esam apēduši 860 kilogramus kartupeļu! Griķi, rīsi, makaroni ēsti mazāk. Piemēram, izlietoti 50 kilogrami griķu.

Kur Preiļu pavāres ņemušas tik gardu biezpienu, ko dot mums brokastīs? “Tas tepat no *Latgales piena*, bet tur klāt bija saldaiss krējumiņš, jo gribam jūs uzbarot,” attrauc ēdnīcas vadītāja Inita. Savukārt vienā no pēdējām maltītēm Preiļu 3x3 plānoti sautēti kāposti, jo Latgales kāzās

tāda tradīcija: kad galdā ceļ kāpostus, tad viesiem skaidrs, ka jātaisās mājās.

Gardo ēdienu burves ir arī Sveta, Valentīna, Ludmila, Irina, Sabīne, Jeļena un Aija. Ikdienā viņas gatavo pusdienas Preiļu pamatskolas bērniem. Skolas pavāru darbā grūtākais ir milzīgo katlu cilāšana. Pat ja tukšs, 50 litru katls sver daudz. Tad nu virējas tos ceļ divatā. Kamēr notiek saiets, jāstrādā arī daudz stundu: virtuvē pavāres pavada ap 15 stundām dienā. Lai mums tiktu svaigas brokastis, virtuvē rosība sākas jau pulksten sešos no rīta.

No 3x3 norisēm gan neko neesot izdevies redzēt, taču saietā avīzē *Garataka* gan viņas lasot labprāt.

Ilze KUZMINA

Kā tapa ugunsbluķi daudzīnājumam

Jaunums šī gada 3x3 bija ugunsbluķi, kas tik skaisti dega apkārt daudzīnājuma laukumam. Tā bija Kārļa Taukača ideja, ko pats ar palīgiem arī paveica.

3x3 saimei tas patīcis, un iespējams, ka citos saietos tādus turpināšot veidot.

“Galvenais ir dabūt bluķi gaisa vilkmi. To darijām, pāršķeļot sausu bluķi: izveidojas tāds kā skurstenis, kas nodrošina gaisa vilkmi un vienmērīgu degšanu,” stāsta Kārlis. “Lai tas būtu, bluķis ir jāstiprina atkal kopā vai nu ar naglām vai drātīm. Vidū liekam tāsis, bet ne pārāk daudz. Ugunsbluķis pats deg, nekāda ķīmija, piemēram, aizdedzināšanas šķidrums nav vajadzīgs. Daudzi dalībnieki bija pārsteigti, ka koku šķēlām ar citu koku. Mazāk blīvo priedi, egli šķēlām ar osi,

kas ir stiprāks. Tā ir sena senču metode, ko esam piemirsuši.” 16 bluķus vienā pievakarē sagatavoja aptuveni astoņi saietā dalībnieki. Ugunsbluķi var izmantot ne tikai priekam – skaistu liesmu radīšanai, bet arī ēst gatavošanai. Piemēram, Jānos, izmantojot ugunsbluķa karstumu katla sildīšanai, Kārļa ģimene savā sētā Baldonē sējusi sieru.

Ilze KUZMINA

Vakara pasaciņas valdzinājums

Neatņemama 3x3 sastāvdaļa ir vakara pasaciņa bērniem. Kad to stāsta un rāda Laila un Jānis Kirmuškās, ir skaidrs – būs jo īpaši jautri.

Vara Santa foto

Laila un Jānis ilgus gadus bijuši Leļļu teātra aktieri, tagad ir neatkarīgie ir aktieri, Laila arī režisore Leļļu teātrī un pasniedzēja Latvijas Kultūras akadēmijā. Varētu domāt – viņiem tāds nieks vienu pasaciņu pastāstīt! Taču neesot tik vienkārši, kā izskatās. Visu pasaku varianti ir pārdomāti, līdz patņemtas pasaku grāmatas, bet, protams, viņi skatās, kas notiek saietā, kādas ievirzes, kādi notikumi, ko dara un runā bērni. To ieliek vakara pasaciņā un improvizē stāstīšanas procesā. Ja kāds pelēns pienāk viņiem klāt, iesaista viņu vai kādu no tēviem, kas skatītāju pulkā.

Turklāt Kirmuškās ir vairāk nekā tikai vakara pasaciņa un improvizācijas teātris, ko viņi vada. Viņi ar savu dzirkstošo jautribu un asprātību klātesoši ir visur – viktorinā, orientēšanās uzdevumos, daudzīnājumā, nikšanā utt.

Šīs 3x3 Kirmuškām ir īpašs, jo tajā viņi ieradās, tikko tapuši par sievasmāti un sievastēvu. Saietā ir arī jaunā Auniņu-Kirmušku ģimene.

Rasma ZVEJNIECE

Savienošanās kopīgā dziesmā ceļ augšup

Tikai četros mēģinājumos tikt līdz koncertam – tas ir izaicinājums, atzīst ievirzes Ģimeņu koris vadītāja Rita Birzule, kas strādā kopā ar Kristīni Paulu.

Kora dalībnieku skaits bijis plūstošs. Kopumā vismaz uz kādu mēģinājumu atnākuši ap 30 cilvēku, ieskaitot bērnus, bet noslēguma koncertā uzstāties varētu 25. Tikšot dziedātas tautas dziesmu apdares, divas *undeground* dziesmas no pagājušā gadsimta beigu latviešu mūzikas un mūsdienās populārā Renāra Kaupera dziesma ar Imanta Ziedoņa vārdiem *Mazā bilžu*

rāmītī. Par saviem koristiem Rita saka: “Esmu pateicīga, ka viņi nāk uz mēģinājumiem, un ceru, ka viņi sajūt to garšu, ko dod dziedāšana korī. Kas nav dziedājuši korī, pat nezina, kāda ir sajūta, kad visi kopā elpo, dzied, izstāsta kādu stāstu.”

Daļa dziedātāju tieši 3x3 korī dzied pirmo reizi.

“Savākušies forši cilvēki gan korī, gan 3x3 saietā. Tas ir kas maģisks,” secina Rita.

Ikdienā Rita arī ir diriģente: strādā gan ar meiteņu, gan jauktajiem koriem, un Dziesmu un deju svētku gadā jūt ļoti lielu piepildījumu.

Ilze KUZMINA

Vara Santa foto

Ādas apavos bija karsti

Seno apavu ievirze darbojās mākslas un mūzikas skolā. Pirmdienā bija tikai četri dalībnieki un divas ievirzes vadītājas, kas cīnījās, kura pirmā pamācīs. Toties otrdien bija pāri par 10 dalībnieku un gāja pavisam karsti! Trešdien atkal jauni pastalu gribētāji, mūs apciemoja Ilga, Evika un Madara no Ludzas 3x3 apavu ievirzes. Tātad šo ievirzi nevar aizmirst!

Apavi tika darināti arī pievakares ievirzes laikā. Lielākais izaicinājums – kā strādāt pēc vakariņām? Atliek ievirzes vadītājam celties septiņos un līdz rīta ievirzes laikam precizēt iesāktos apavus. Sestdien būs, ko redzēt, ja nebūs pastalas nodancotas!

Agrita KRIEVIŅA-SILIŅA

Vara Santa foto

Darot rodas jaunas idejas

Rotkalšanas ievirzes vadītājs Uldis Melbergs savu rotkalšanas karjeru sācis Liepājas mākslas skolā 1976. gadā, un tas joprojām ir viņa maizes darbs.

Cik sen esi 3x3 ievirzes vadītājs?

– Precīzi neatceros, būs kādas padsmīt reizes.

Kad tev sagādā prieku darbā?

– Man nepatīk vientuļš darbs, nepatīk taisīt vienu un to pašu. Lielāko prieku sagādā dot zināšanas un iedvesmot citus, palīdzēt jaunajiem attīstīt savas prasmes.

Kā veicas ievirzes dalībniekiem?

– Ievirzē darbs nav viegls, tas prasa pacietību un smalku vērību. Nevar to dabūt gatavu tā – švīk, švāk, un gatavs.

Kas tev vispār liekas svarīgi?

– Cieņa pret materiālu un darbu. Vajag apzināties, kas ir mūsu, un pret katru lietu izturēties kā pret savu. Ja visi dzīvo tu ar šādu domu, apkārt valdītu kārtība.

Kas ir tavi iedvesmas avoti?

– Tikai darot, rodas jaunas idejas. Galvenā atslēga jaunām idejām ir darba process un gribasspēks.

Kā tu novērtē 3x3 atmosfēru?

– Tā ir mazā ideālā sabiedrība, kurā jāmāk arī priecāties.

Intervēja Alberts SANTS un Santa LAGZDIŅA

Koka darbi top ar izdomu

Ar plašu izdomu apveltīti ir bērni, kas darbojās ievirzē Koka darbi bērniem no 7 līdz 13 gadiem: saietā dienās tapuši visdažādākie izstrādājumi ar visplašāko pielietojumu.

Kā stāsta ievirzes vadītājs Andis Zvīgulis, sākumā bijuši ap 20 dalībnieku, bet sestdienā jau palikuši tikai izturīgākie: ap 12.

Kārlis Kalniņš izgatavojis 3x3 zīmi. Darbs neesot bijis grūts. Šī zīme būšot kā suvenīrs. Kārlis teic, ka iepriekšējās dienās viņš toties darinājis maziņas durvis. Mājai tādas nederēšot, bet lai saprastu principu, kā durvis tiek gatavotas. Kristoferam Karami top dekoratīvs putnu būris: mazāks nekā ierasts, toties ar skursteni un citiem brīnumiem. Māsas Izabella un Emīlija Marekas arī gatavo dekoratīvas lietišķas. Izabellai top taurenītis, bet Emīlija gribot izgatavot koka telefonu.

Roberts Džoišs divās dienās radījis auto. Riteņi gan negriežas, bet mašīna tāpat puikam patīk un ceļos līdzī uz Īriju. Rūdis Ozols izgudrojis galda spēli: tajā būs jāpilda dažādi uzdevumi, kas doti īpašās kartītēs, bet pieci spēles kauļiņi vai cilvēciņi, kā zēns tos raksturo, tapuši tepat 3x3.

Teodors Jēkabs Krastkalns grebja koku: būšot maza laiviņa. Iepriekš jau tapis nazis un krājkasīte.

Andis piebilst, ka iecienītākās lietas ievirzes dalībniekiem esot nazis un zobens.

Ilze KUZMINA

Oāze zirgu mīļotājiem

Kā pieiet zirdziņam, lai tas nenobītos? Kurā pusē stāvēt, kad garām ved zirgu? Kā uzlikt iemauktus un apsedlot? Uz šiem un daudziem citiem jautājumiem Preiļu 3x3 bērni saņēma atbildes ievirzē *Zirgu oāze*, kas norisinājās Riebiņu stallī.

Vara Santa foto

Kā noskaidroju aprunājoties ar daļībniekiem un treneri Madaru Somu, iepazīšanās ar zirdziņiem bija pakāpeniska. Vīspirms bērni apguva teoriju par zirgu kopšanu un jāšanu, pēc tam jāja, kamēr zirdziņš tika vests pie pavadas, bet piektdien jau tika palaisti gandrīz vai patstāvīgā izjādē. Drošības pēc zirdziņš gan bija piesiets pie garas, garas pavadas – hordas. Bērni darbojās komandās: uz katriem četriem bērniem viens zirgs.

Paši mazākie sedloja un jāja ar poniju Tik-toku. Kate Bokāne sacīja, ka viņai zirgu lieta nav sveša: gadījies iepriekš uzkāpt arī lielā zirgā. Bet, ja te dos poniju, būs labi, iztiks ar to. Pēc izjādes, priedīgi piesārtusi, atzina, ka bijis labi.

Kristīne Takere savukārt tikusi pie lielā zirga. Viņa pastāstīja, ka viņai ļoti patīk ne tikai jāt, bet arī darboties ar zirdziņiem.

Ilze KUZMINA

Demokrātijas spožums un posts

Pat ja tautai 14. Saeima nav tīkama, šoreiz tomēr esot labāk nekā iepriekšējā sasaukumā, kad deputāti viens otram solījuši sist pa galvu vai izretināt zobus.

Tā piektdienas pēcpusdienā ievirzē *Kā ietekmēt politiku* secināja trīs pašreizējās Saeimas deputāti: ievirzes vadītājs Juris Viļums un viņa aicinātie viesi – Ingmārs Līdaka un Andrejs Svilāns. Juris pārstāv Reģionu apvienību, bet pārējie divi ir *zaļi*. Tomēr visi kopā darbojas *Apvienotā saraksta* frakcijā.

Par politiku šajā ievirzē, kurā pārsvarā pulcējušies vīri – ir vien pāris dāmu – runāts visu nedēļu, piemēram, spriests par demokrātijas ēnas pusēm. Viena no tām ir populisms un tas, ka tauta ievēl neizglītotus deputātus. Ilze Vosekalna atzina, ka viņu uztrauc parlamentāriešu zemais intelektuālais potenciāls. Reālpolitiki gan uzskata, ka neizglītība ne vienmēr ir problēma.

“Labāk, lai Saeimā sež neizglītota Grevcova, nevis viņas vietā nāk nākamais no “Stabilitātei!” saraksta, kas ir spēcīgs jurists,” teica I. Līdaka.

Vara Santa foto

Kārlis Rokpelnis juniors uzdeva ne-gaidītu jautājumu, kā vēlētais var palīdzēt deputātiem strādāt? Iedvesmojot arī ar pateikts paldies, ja parlamentārietim gadījies līdzdarboties kāda saprātīga lēmuma tapšanā un pieņemšanā. Deputātiem jāieklaušas tautas domās,

taču vēstules gadoties tādas, ka A. Svilāns nesaprot: “Vai man jautā, vai atbild, vai arī kaut ko komentē.” Toties J. Viļumam kāds čakls rakstītais vēstulī vietā atsūtījis pat divas pierakstītas un avižu izgriezumiem pielīmētas kladītes.

Ilze KUZMINA

Radības

Senāk dzemdības jeb radības notika pirtī, nostatus no saimes ļaudīm, darbiem un ikdienas trokšņiem. Tur vislabāk varēja nodrošināt dzimšanai piemērotu vidi – vieglu siltumu, mitrumu, pustumsu un savrupību.

Sievai bija jāizlaiž mati, jāatver visas atvilknes un lādes, lai viegli vērtos arī dzemdību ceļi. Tas emocionāli palīdzēja atrasties no mājas rūpēm un noskaņoties priekšā stāvošajam nozīmīgajam darbam. Arī mūsdienās, sākoties pirmajām dzemdību kontrakcijām, māmiņām tiek ieteikts atpūsties, nedarīt koncentrēšanos un piepūli prasošus darbus, lai sagatavotos grūtajam darbam.

Palīdzēt dzemdībās tika aicināta Māra, jo ticēja, ka tās klātbūtne atvieglo radību norisi.

Nāc, Māriņa, kad es lūdzu,
Kaut basām kājiņām;
Ausi kājas, kavēsies,
Grūt' manam mūžiņam.

Uzskatīja, ka Māra kā dzīvības un nāves robežas sargātāja dzemdībās varēja lemt par mātes un bērna dzīvību, palīdzot tiem satikties šajā saulē. Dodoties uz dzemdībām, Mārai tika *mests zieds* jeb dots ziedojums – kāda austa prievīte vai josta, nauda, adīts cimdu vai zeķu pāris.

Pirtiņā ieiedama,
Metu zelta gabaliņu;
Dieviņš zina, mīļā Māra,
Vai vairs nākšu saulītē.

Īpašus radību vārdus atkārtoja kā mantru katras dzemdību kontrakcijas laikā, lai palīdzētu koncentrēt domas un atvērties dzemdību ceļiem.

Mīļā Māra, mīļā Māra,
Sēdies zelta laiviņā,
Atver vārtus, atver vārtus,
Lai nāk dēli, lai nāk meitas.

Lai gan dzemdības ar vīra piedalīšanos joprojām ir pretrunīgi vērtētas, mūsu senču dzīvesziņā atrodamas norādes, ka sieva viena pati nav dzemdējusi. Sieva uz radībām ņēma līdzī vīra kreklu, ko palikt pagālvī, lai vieglāka dzemdēšana.

Vīrs palīdzēja ar visu, kas nepieciešams vieglākām radībām – kurināja pirti, saneša ūdeni, aizjūdza zirgu, atveda vecmāti. Pēc piedzimšanas meitu ietina vīra krekla vai biksēs, lai viņa augtu skaista un puīšu mīlēta. Jādomā, ka šādi jaundzimušais saņēma arī vērtīgo ģimenes mikrofloru, par kuras neaizstājamo nozīmi bērna imunitātes veidošanā zinātnieki rod aizvien vairāk apliecinājumus.

Pirti ejmu, pirti teku,
Pirti mana līgaviņa
Sēd matiņus izlaidusi,
Sviedru kreklis mugurā.

Ticējumos un paražās kā viens no galvenajiem līdzekļiem asiņošanas apturēšanai dzemdībās tiek minēti *peļu sūdi*. Varētu šķist, ka ir tumsonība dot dzemdētajai graužēju izkārnījumus, riskējot dzemdībās viņu inficēt. Rūpīgāk izpētot folkloras materiālus, kļūst skaidrs, ka par *peļu sūdiem* tēlaini mēdza saukt melnos rudzu graudus. Tos vāca gan rudzu laukā, gan jau novāktajā labībā. Rudzu grauds kļuva melns īpaša sēnītes micēlija dēļ. Šīs sēnītes radītais produkts – metilergometrīns – joprojām ir spēcīgs pēcdzemdību asiņošanas apturēšanas līdzekļiem.

Svinīgi skaisti tautasdziesmās ir apdziedāts brīdis, kad jaunā māte ar tikko dzimušo bērnu uz rokām pēc radībām atgriežas istabā pie dzimtas ļaudīm.

Pus naktiņas iztecēja
No gultiņas līgaviņa,
Līdz ar rītu, līdz ar sauli
Pārnes jaunu arājiņu.

Ar to brīdi jaunā māte kļuva par nedēlnieci, kurai astoņas nedēļas bija jāievēro īpaši mierīgs un saudzējošs režīms, brīvs no smagiem lauku darbiem un saimes aprūpes pienākumiem. Pirmo nedēļu bērniņš gulēja kopā ar māti vienā gultā, nodrošinot jaundzimušajam optimālu siltumu un zīdīšanas režīmu, kā arī aizsargājošo mātes mikrofloras klātbūtni. Pie jaunās mātes nāca ciemos tuvākās radnieces un kaimiņu sievas, atnesa sātiņu ēdienu, palīdzēja apkopties, kā arī ierādīja bērna kopšanas prasmes. Pirmo apģērbu – krekliņu, sedziņu un gultas veļu, ko ieklāt šūpulītī, – krustmāte atnesa uz krustabām devītajā dienā pēc dzemdībām.

Dina CEPLĒ

ĀTRĀS INTERVIJAS *Kas šajā 3x3 patika vislabāk un ko gribētu nākamreiz?*

Inese Roze, Cēsis:

– Visekskluzīvāk, ka tas notika Preiļos. Bija interesanti iepazīt pilsētīnu. Līdz nākamajam 3x3 gribētu uztenēt fizisko formu, lai varētu negulēt visu dienu.

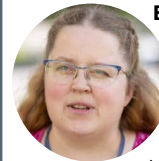
Sandra Dzērve, Rīga:

– Vislielākais iespaids ir no daudzcinājumā. Tas bija piepildīts ar lielu jēgu un nozīmi, ļoti aizkustināja paaudžu apli. Pirmo reizi pati vadīju ievirzi – tas paliks atmiņā. Meitai ļoti patika zirgu ievirze, jau domājam meklēt zirgaudzētavu tuvāk Rīgai.

Edgars Neilands, Piņķi:

– Vislielākais prieks par meitu, ka viņa pēdējā mirklī saņēma drosmi uzstāties *Brīvajā mikrofonā*. Par dēliem arī prieks, ka viņi bija patstāvīgi, apmeklēja zirgu un vilku ievirzi un izgāja iniciāciju. Ko vēl gribētu? Ķirši bija, ko vēl?

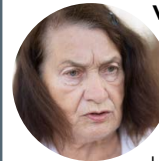
Baiba Roze, Cēsis:

– Aizkustināja ekskursija pa baznīcām un tikšanās ar mācītāju Feliksu. Šajā 3x3 bieži jutots aizkustinātā. Visi dara vislabāko, ko var, un no sirds, viss iznāk tik ļoti labi.

Gints Luste, Mazsalaca:

– Katrā vietā gribas jaunus iespaidus. Preiļos visvairāk patika Leļļu muzejs – izcila meistares iztēle un unikāla roku prasme. Te bijām mazbērnu dēļ.

Valentīna Ceple, Murjāni:

– Domāju, ir diezgan normāla nometnes organizācija. Liels cilvēku pozitīvisms. Varbūt citreiz var būt jaunas aktivitātes, bet latvisko amatu prasmju ievirzēm un apkārtnes iepazīšanai jāpaliek.

Ieva Kimante, Kanāda:

– Bija vērtīgi mācīties par latviskajām tradīcijām, ko tik koncentrētā veidā nevar iegūt citur. Iespaidīgs bija vakardienas rituāls, kurā viss saplūda – tērpu darināšana, koru māksla utt. – un saproti, ka tā nav katrs viens, ka viss ir kopjēgā. 3x3 biju pirmoreiz, būtu noderējis mentors. Varbūt derētu padomāt par vīriem sveštautietiem, kuri nerunā latviski. Mans vīrs te diemžēl nekur piedalīties nevarēja.

Daudzinājumā kopā ar sirdi un dvēseli

JO LABĀK SPĒLĒ, JO LIELĀKS MEISTARS

Vara Santa foto

Visi uzvarētāji. Pieredzējušo grupā: 1.vietā Jānis Kirmuška; 2.vietā Māra Linde; 3.vietā Andis Zariņš. Iesācējiem 1.vietā Māra Nulle, 2.vietā Magnuss Jefremovs; 3. vietā Edgars Neilands (nav attēlā).

Kāršu spēle *Zole* ir nopietna lieta: unikāla Latvijai, iekļauta nemateriālajā mantojumā kā īpaša tradīcija. Daudzos 3x3 saietos bijuši zolītes turnīri. Bet ko darīt tiem, kam spēlēt gribas, bet prasmes nav? Preiļu 3x3 bija risinājums: pievakares ievirze *Zoles spēles pamati* pieredzējušā spēlmaņa Kārļa Rokpeļņa seniora vadībā.

Ievirzes vadītājs: “Zolē ir tā: jo labāk spēlē, jo lielāks meistars. Taču no kļūdām neviens nav pasargāts. Lai labi spēlētu zolīti, jābūt loģiskai domāšanai, labai reakcijai, nojautai un veiksmei.”

Preiļu 3x3 zoles turnīrs notika divus vakarus, pulcējot vairāk nekā 30 spēlētājus divās grupās.

Ilze KUZMINA

APZINĀTS!

Mārtiņš (7 gadi) vakarā pēc ievirzes *Iepazīsti sevi un dabu*, ar laimīgu smaidu un apgarotu skatienu saka: “Beidzot, beidzot esmu apzināts!”

KO NU IESĀKS?

Pēc tam, kad Jānis Kirmuška uzvarējis ne tikai dančos, bet arī zoles turnīrā, viņa sieva Laila secina: “Zagliis un zolmanis – lūk, ko nometnē uzzinu par savu vīru! Jāiet pie Tupešu Māras ģimeņu seminārā uzzināt, kā dzīvot tālāk.”

Dziesmu
zelta izlase
Šī vakara
lielajai
nīkšanai

- Zaglī piektdienas nakts dančos uzvarēja Alise Bībere un Valters Treimanis.

SVEICAM!

Svētdien, 30.jūlijā, vārda dienu svinēs Valters Treimanis un Valters Gabriels.

Prombraukšana

Pateicībā Preiļu cilvēkiem, kas mūs izmitināja savās mājās, lūdzu sakopsim katrs savu dzīvojamo istabu un ievirzes telpu.

Iznesīsim atkritumus, izslaucīsim istabu.

Ja fiziski kāds nevar pats iznest matraci, lūgts sarunāt kādu istabas biedru vai kaimiņu. Būsim, lūdzu, atsaucīgi!

PAMATSKOLĀ

- matračī jānones foajē pie sporta zāles,
- gultasveļa, spilveni un segas pamatskolas 1.stāva ģērbtuvē (pie ēdamzāles) jāieliek attiecīgajā maisā, vadoties pēc norādēm.

VIDUSSKOLĀ

- matračī jānones 1. stāva gaitenī,
- gultasveļa, spilveni un segas 1. stāva gaitenī jāieliek attiecīgajā maisā, vadoties pēc norādēm.

ĢIMNĀZIJAS KOPMĪTNĒS

- sakop istabu, izņem segu un spilvenu no pārvalkiem, bet atstāj visu istabā.

BRĪVAJĀ SKOLĀ

- sakop istabu, izņem segu un spilvenu no pārvalkiem, bet atstāj visu istabā.

AUTOBUSS UZ RĪGU

- Pamatskolas 1. stāvā pie infodēļa izlikta pierakstīšanās autobuss uz Rīgu.

1. Ja pieteicies jau anketā, pārbaudi, vai tavs vārds ir sarakstā.

2. Ja esi pārdomājis un atradis citu transportu, lūdzu, izvītro sevi no saraksta, lai vieta tiek kādam citam.

3. Autobuss izbrauks svētdien, 30. jūlijā, 15.00 no pamatskolas un pēc tam pietās pie ģimnāzijas kopmītnēm.

NĀKAMVASAR 3X3 SAIETI KOKNESĒ UN LIMBAŽOS

- **Pirmais no 30. jūnija līdz 7.jūlijam Koknesē.** Tā tēma būs pārtapšana. Saietu vadīs leva un Eduards Krūmiņi.
- **Otrais saiets notiks no 21. līdz 28. jūlijam Limbažos.** Tēma – satikšanās. Vadīs Anna Nulle-Gobzeme un Guntis Nulle.

GARĀTAKA REDAKCIJA

- Atrodas Preiļu 1. pamatskolas 1.stāvā (gaitenī pie ēdamzāles).
- Saziņai – e-pastā: daiga.bitiniece@gmail.com; vatsapā: telefona nr. 29463930 vai ienākot ciemos.
- Redaktore Daiga Bitiniece, žurnālistes Rasma Zvejniece, Ilze Kuzmina, Monta Bērziņa, fotogrāfs Varis Sants, māksliniece-maketētāja Līga Kuplā.

DIGITĀLIE
3X3 ŽURNĀLI
.PDF